અર્થશાસ્ત્ર

બી. એ. સેમેસ્ટર 3

પેપર - 304 (ભારતીય અર્થતંત્ર)

- 1.આર્થિક વિકાસનો ખ્યાલ કોની સાથે સંકળાયેલો છે? -કુલ રાષ્ટ્રીય ઉત્પાદનના વધારા સાથે.
- 2.આર્થિક વિકાસના મહત્વના નિર્દેશકો જણાવો. -. રાષ્ટ્રીય આવક , જીવનની ભૌતિક ગુણવત્તાનો આંક અને માનવ વિકાસ આંક

3.જીવનધોરણ કેવી રીતે માપવામાં આવે છે ? -માથાદીઠ આવક દ્વારા

- 4.માથાદીઠ આવક નું સૂત્ર - કુલ રાષ્ટ્રીય આવક÷ કુલ વસ્તી
- માનવ વિકાસ આંક નું મહત્વ મૂલ્ય જણાવો. – 1
- 5.ધનિક દેશોમાં આવકમાં થતો વધારો કેવી રીતે ઓળખાય છે? -. આર્થિક વૃદ્ધિ
- 6.ગરીબ રાષ્ટ્રોમાં આવકમાં થતો વધારાને શું કહેવાય. – આર્થિક વિકાસ

Scanned with CamScanner

7. કૃષિક્ષેત્રે કયા પ્રકારની બેરોજગારી જોવા મળે છે?- છુપી બેકારી

8.છુપી બેકારી ને બીજા કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે?– પ્રચ્છન્ન બેકારી

9. સેવા ક્ષેત્ર માં કઈ કઈ બાબતનો સમાવેશ થાય છે? -. શિક્ષણ, વાહન વ્યવહાર , સંદેશાવ્યવહાર, બેન્કિંગ, વિમા વ્યવહાર

10. પ્રાથમિક વિભાગ માં કઈ કઈ બાબતો નો સમાવેશ થાય છે? -. ખેતી, પશુપાલન, મત્સ્ય ઉદ્યોગ, જંગલો, મરઘા બતકા ઉછેર

11. દ્વિતિય વિભાગમાં કઈ કઈ બાબતો નો સમાવેશ કરવામાં આવે છે? -. મોટા પાયાના ઉદ્યોગો, નાના પાયાના ઉદ્યોગો, વીજળી-ગેસ, પાણી પુરવઠો, બાંધકામ

12. આયોજન કાળ દરમિયાન કયા વિભાગ નો વિકાસ વધારે ઝડપથી થયો છે?-. સેવા ક્ષેત્ર

13. કયું ક્ષેત્ર સૌથી વધારે રોજગારી પૂરી પાડે છે? - કૃષિ ક્ષેત્ર

14. ભારતમાં સૌ પ્રથમ વસ્તી ગણતરી ક્યારે કરવામાં આવી?

- 1871

Scanned with CamScanner

15. વસ્તી નું કદ એટલે શું ?-. જે તે પ્રદેશમાં વ્યક્તિઓની કુલ સંખ્યા

16. સેન્સસ એટલે શું ? -. દર દસ વર્ષે વસ્તી ગણતરી

17. ભારતમાં વસ્તી ના ઇતિહાસમાં કયું વર્ષ મહા વિભાજક વર્ષ તરીકે જાણીતું છે?– 1921

18. વસ્તીની દ્રષ્ટિએ વિશ્વમાં ભારતનું સ્થાન કયું છે?- બીજુ

19. 2000ની વસ્તી નીતિ માં કઈ બાબત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે? - મહિલા વિકાસ ઉપર

20 વસ્તી શાસ્ત્રની શરૂઆત કોણે કરી હતી ?– જોન ગ્રાઉન્ટ

21.ઈ.સ.1798 માં વસ્તી પર નિબંધ કોણે લખ્યો હતો ?– થોમસ રોબર્ટ માલ્થસ

22. શિક્ષિત બેકારી સૌથી વધુ કયા વિસ્તારમાં જોવા મળે છે ?– શહેરી વિસ્તારમાં

23. લાંબા ગાળાની બેકારી બીજા કયા નામથી ઓળખાય છે. ?- ખુલ્લી કે સંપૂર્ણ બેકારી

24. મૌસમી બેકારી કયા વિસ્તારમાં જોવા મળે છે ? ગ્રામીણ વિસ્તારમાં

Scanned with CamScanner

25. પ્રવર્તમાન વેતન દરે કામ કરવાની તૈયારી હોવા છતાં કામ ન મળે તેવી સ્થિતિ ને શું કહેવાય. ?– અનૈચ્છિક બેકારી

26. ભારતમાં ગ્રામીણ વિસ્તારમાં જોવા મળતી બેકારી ક્યા પ્રકારની હોય છે ? - મોસમી બેકારી અને પ્રચ્છન્ન બેકારી

27. વિકસિત દેશોની બેકારી ના પ્રકાર. - ચક્રીય દીકરી અને સંઘર્ષ જન્ય બેકારી

28. મૂડી પ્રધાન ઉદ્યોગોમાં કયા પ્રકારની બેરોજગારી જોવા મળે છે ?– ઘર્ષણજનય બેકારી

29. ચક્રિય બેકારી ને અસર કરતા મુખ્ય પરિબળો કયા છે. ? - તેજી અને મંદી

30. દૈનિક સ્થિતિ એ બેરોજગારીનો દર મેળવવા નું સૂત્ર. -. દૈનિક બેરોજગારોની સંખ્યા. ÷ માનવ દિવસોની સંખ્યા. × 100

31. આર્થિક વૃદ્ધિનો દર ઊંચો જાય તો બેરોજગારી પર શી અસર થાય છે. ? -. બેરોજગારીનું પ્રમાણ ઘટે છે.

32. કઈ બેરોજગારી કાયમી સ્વરૂપ ધરાવે છે? - લાંબા ગાળાની બેરોજગારી

Scanned with CamScanner

33. ભારતમાં બેરોજગારીના આંકડા કઈ સંસ્થા દ્વારા બહાર પાડવામાં આવે છે? -. નેશનલ સેમ્પલ સર્વે ઓર્ગનાઈઝેશન (NSSO)

34. અલ્પવિકસિત વિકસિત દેશોમાં મુખ્ય સમસ્યા કયા પ્રકારની બેકારીની છે?- માળખાગત બેરોજગારી

35. અર્થશાસ્ત્ર માં બેરોજગારી કયા સ્વરૂપે ગણતરીમાં લેવાય છે? - અનૈચ્છિક બેકારી

36. વિકસિત દેશોમાં જોવા મળતી બેરોજગારી નો સમયગાળો કેવો હોય છે. - ટૂંકો ગાળો

37. પ્રચ્છન્ન બેકારીની સીમાંત ઉત્પાદકતા કેટલી હોય છે? - શૂન્ય

38. અસરકારક માંગના અભાવે કયા પ્રકારની બેકારી સર્જાય છે. ?- ચક્રીય બેકારી

39. પ્રાથમિક ઉદ્યોગો શાના પર આધારિત છે. ? - જમીન પર

40. જમીન ઉત્પાદનનું કેવું સાધન છે. ? - નિષ્ક્રિય સાધન

41. પૃથ્વી નું કેટલા ટકા પાણી ખારા સમુદ્રમાં સમાયેલુ છે. ? - 97%

42. ભારતની કેટલી વસ્તી ખેતી પર નભે છે. ?- 65% થી વધુ

Scanned with CamScanner

43. પૃથ્વી પર કેટલા ટકા જમીન જંગલોથી છવાયેલી છે. ? –
29%

44. રાષ્ટ્રીય વન નીતિ સરકારે ક્યારેય બહાર પાડી. ? - 1984

45. જમીન પર કયું ક્ષેત્ર વધારે આધારિત છે. ? -ખેતીક્ષેત્ર

46. માનવ વિકાસ ક્યારે રજૂ થયો. ? - 1990

47. માનવ વિકાસ આંક કોના દ્વારા શોધવામાં આવે છે -.
UNDP

48 રાષ્ટ્રીય વસ્તી નીતિ કઈ સાલમાં જાહેર કરવામાં આવી ? –
2000

49. વસ્તી સંક્રમણ ના સિદ્ધાંત ના કેટલા તબક્કા છે. ? – ત્રણ

50. વસ્તી સંક્રમણ નો સિદ્ધાંત કયા અર્થશાસ્ત્રીઓએ આપેલ છે ?
- કોલ અને હુવર

Scanned with CamScanner

(યુનિટ-1)

1. બીજા વિશ્વના દેશોમાં કયા દેશોનો સમાવેશ થાય છે.
   (A) વિકસિત (B) **સમાજવાદી** (C) અલ્પવિકસિત (D) મૂડીવાદી

2. વિશ્વના દેશોને આર્થિક ક્ષમતાના આધારે કેટલા વિભાગમાં વહેંચવામાં આવ્યા છે.
   (A) બે (B) ત્રણ (C) **ચાર** (D) એકપણ નહિ

3. નીચેનામાંથી કયા દેશનો ચોથા વિશ્વના દેશોમાં સમાવેશ થાય છે.
   (A) અમેરિકા (B) ભારત (C) ચીન (D) **ભૂતાન**

4. "મૂડીસર્જનનો દર નીચો હોય તે દેશો અલ્પવિકસિત છે" આ વ્યાખ્યા કોની છે ?
   (A) **રોબિન્સન** (B) રગ્નાર નર્કસ (C) વાઈનર (D) માર્શલ

5. સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘના આર્થિક નિષ્ણાંતોએ વિકસતા દેશોની વ્યાખ્યામાં કયા માપદંડનો ઉપયોગ કર્યો છે.
   (A) બચતોનું નીચું પ્રમાણ (B) ગરીબી
   (C) બેકારી (D) **વા.મા.આ.નું નીચું પ્રમાણ**

6. 'જે દેશોમાં વણવપરાયેલી કુદરતી સંપત્તિ અને માનવ સંપત્તિ હોય તેવા દેશો અલ્પવિકસિત દેશો કહેવાય" આ વ્યાખ્યા કોની છે.
   (A) આઈ.જી.પટેલ (B) વાઈનલર
   (C) **ભારતીય આયોજન પંચ** (D) પીગુ

7. વિકસતા દેશોમાં કેવા પ્રકારનું અર્થકારણ જોવા મળે છે.
   (A) **દ્વિમુખી અર્થતંત્ર** (B) મૂડીવાદી
   (C) એકમુખી અર્થતંત્ર (D) ગાંધીવાદી

8. વિકસતા દેશોમાં રા.આ. વૃદ્ધિ દર વિકસ્ત દેશોની તુલનાએ કેવો હોય છે.
   (A) ઝડપી (B) **ધીમો** (C) સરખો (D) એકપણ નહિ

9. અલ્પવિકસિત દેશોમાં લગભગ કેટલા ટકા વસ્તી ખેતી સાથે સંકળાયેલી હશે.
   (A) 20 ટકા (B) 30 ટકા
   (C) **60 ટકા આસપાસ** (D) 90 ટકા

Scanned with CamScanner

10. ચાન અને રશિયામાં કેવા પ્રકારનું અર્થતંત્ર જોવા મળે છે.

(A) મૂડીવાદી **(B) સમાજવાદી**

(C) મિશ્ર અર્થતંત્ર (D) ગાંધીવાદી

11. હાલમાં ભારતની રાષ્ટ્રની આવકમાં સૌથી વધુ ફાળો કયા ક્ષેત્રનો હશે.

(A) સેવા ક્ષેત્ર (B) ઉદ્યોગ ક્ષેત્ર (C) ખેતી ક્ષેત્ર (D) સહકારી ક્ષેત્ર

12. વર્ષ 2021 માં ભારતની કુલ વસ્તી કેટલી અંદાજવામાં આવી છે.

(A) 138 અબજ **(B) 138 કરોડ** (C) 38 અબજ (D) 138 લાખ

13. હાલમાં વિશ્વમાં સૌથી વધુ વસ્તી ધરાવતો દેશ કયો છે ?

(A) અમેરિકા (B) એશિયા (C) ભારત **(D) ચીન**

14. ભારતમાં ઉદારીકરણની નીતિ ક્યારે દાખલ કરવામાં આવી.

(A) 1891 (B) 1951 (C) 1981 **(D) 1991**

15. ભારતમાં 06 મોટી વેપારી બેંકોનું રાષ્ટ્રીયકરણ ક્યારે કરવામાં આવ્યું

(A) 1980 (B) 1969 (C) 1911 (D) 1951

16. ભારતમાં આઝાદી સમયે અક્ષરજ્ઞાનનું પ્રમાણ અંદાજિત કેટલા ટકા હતું.

(A) 58% (B) 48% (C) 38% **(D) 18.50%**

17. માનવ વિકાસ આંક કઈ સંસ્થા દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યો છે.

(A) UTI (B) RBI **(C) UNDP** (D) UPSC

18. માનવ વિકાસ આંકની શરૂઆત કયા વર્ષથી થઈ હતી.

(A) 1950 (B) 1960 (C) 1981 **(D) 1990**

19. માનવ વિકાસ આંકમાં કયા માપદંડનો અભ્યાસ કરવામાં આવ્યો છે.

(A) શિક્ષણ (B) સરેરાશ આયુષ્ય

(C) મા.આ. **(D) તમામ**

20. વર્ષ : 2002 માં ભારતનો માનવ વિકાસ આંક કેટલો હતો.

(A) 595 (B) 945 (C) 745 (D) 273

21. વર્ષ 2002 માં નોર્વેનો માનવવિકાસ આંક કેટલો હતો.

(A) 595 (B) 945 **(C) 958** (D) 273

22. ઊંચો માનવ વિકાસ આંક ધરાવતા દેશોમાં કયા દેશોનો સમાવેશ થાય છે.

(A) વિકસતા **(B) વિકસિત** (C) ગરીબ દેશો (D) પછાત દેશો

23. ભારતમાં રાષ્ટ્રીય આવક પ્રાપ્તિની દ્રષ્ટિએ કેટલાં ક્ષેત્રો છે.

(A) બે **(B) ત્રણ** (C) ચાર (D) પાંચ

Scanned with CamScanner

24. 1951 માં ભારતની રા.આ.માં ખેતીક્ષેત્રનો હિસ્સો આશરે કેટલા ટકા હતો.

(A) 24% (B) 26% (C) 46% **(D) 59%**

25. વર્તમાન સમયમાં ભારતની રા.આ.માં સૌથી વધુ ફાળો કયા ક્ષેત્રનો છે ?

(A) ખેતી ક્ષેત્ર **(B) સેવા ક્ષેત્ર** (C) ઉદ્યોગ ક્ષેત્ર (D) સહકારી ક્ષેત્ર

26. ખેતી અને ઉદ્યોગો એકબીજાના પૂરક છે.

(A) ખોટું (B) નકારાત્મક **(C) સાચું** (D) એક પણ નહિ

યુનિટ-2

27. વસ્તી સંક્રમણનો સિદ્ધાંત કયા અર્થશાસ્ત્રીએ સમજાવ્યો છે.

(A) એડમ સ્મિથ (B) ફિશર (C) માર્શલ **(D) કોલ અને હુવર**

28. આ.વિ.ની પ્રક્રિયા દરમિયાન વસ્તી વૃદ્ધિનો દર કેટલા તબક્કામાં પસાર થાય છે.

(A) બે **(B) ત્રણ** (C) ચાર (D) એકપણ નહિ

29. વસ્તી વૃદ્ધિના પ્રથમ તબક્કામાં દર હજારે જન્મદર અને મૃત્યુદરનું પ્રમાણ અંદાજે કેટલું હોય છે.

(A) 40 થી 50 (B) 10 થી 15 (C) 15 થી 20 (D) 10 થી 20

30. પ્રથમ તબક્કામાં વસ્તી વૃદ્ધિનો દર અંદાજે કેટલો હોય છે.

(A) 2 થી 3% (B) 3% આસપાસ **(C) 0.5 થી 1%** (D) 4%

31. કયા તબક્કામાં વસ્તી વિસ્ફોટની સમસ્યા સર્જાય છે.

(A) પ્રથમ **(B) બીજો** (C) ત્રીજો (D) તમામ

32. અમેરિકા વસ્તી વૃદ્ધિના કયા તબક્કામાં છે.

(A) પ્રથમ (B) બીજો **(C) ત્રીજો** (D) તમામ

33. "વસ્તીની જાળ"નો સિદ્ધાંત કયા અર્થશાસ્ત્રીએ સમજાવ્યો છે.

(A) માલ્થસ (B) મિલ્ટન (C) માર્શલ (D) મીલ

34. વસ્તીની જાળનો સિદ્ધાંત શાની સમજૂતી આપે છે.

(A) આ.વિ. અને બેકારી (B) વસ્તી વૃદ્ધિ અને ગરીબી

(C) ખેતી વિકાસ અને વસ્તીવૃદ્ધિ **(D) વસ્તીવૃદ્ધિ અને આ.વિ.**

35. વર્ષ : 2021 માં વિશ્વની કુલ વસ્તી કેટલી અંદાજમાં આવી છે.

(A) 7.5 અબજ (B) 7.5 કરોડ (C) 75 અબજ (D) 11 અબજ

36. વિશ્વની કુલ વસ્તીમાં ભારતની વસ્તી અંદાજે કેટલા ટકા હશે.

(A) 7 ટકા **(B) 17 ટકા** (C) 37 ટકા (D) 27 ટકા

Scanned with CamScanner

37. 2050 સુધીમાં વિશ્વમાં સૌથી વધુ વસ્તી ધરાવતો દેશ કયો હશે.

(A) ચીન (B) અમેરિકા (C) રશિયા **(D) ભારત**

38. કયા દશકામાં ભારતની વસ્તીમાં ઘટાડો થયો હતો.

(A) 1901 થી 1911 **(B) 1911 થી 1921**

(C) 1921 થી 1931 (D) 1931 થી 1941

39. વર્ષ : 1951 માં ભારતની વસ્તી કેટલી હતી.

(A) 26 કરોડ **(B) 36 કરોડ** (C) 56 કરોડ (D) 66 કરોડ

40. 1951 થી 1960 ના દશકામાં ભારતમાં દર હજારે જન્મ દરનું પ્રમાણ કેટલું હતું.

(A) 41.7 (B) 32.0 (C) 28.3 (D) 24.5

41. વર્ષ : 2011 માં ભારતમાં દર હજાર પુરુષોએ સ્ત્રીઓનું પ્રમાણ આશરે કેટલું હતું.

(A) 930 (B) 1030 (C) 1000 (D) 1200

42. 1951 પછી ભારતમાં સરેરાશ આયુષ્યનું પ્રમાણ સતત વધતું ગયું છે.

(A) ખોટું **(B) સાચું** (C) અનિર્ણિત (D) નકારાત્મક

43. વર્તમાન સમયમાં ભારતમાં શિક્ષણ પ્રમાણ અંદાજે કેટલા ટકા હશે.

(A) 50% **(B) 68% આસપાસ** (C) 80 ટકા (D) 48 ટકા

44. 1951 માં ભારતમાં ગ્રામીણ વસ્તીનું પ્રમાણ કેટલા ટકા હતું

(A) 48 ટકા (B) 58 ટકા **(C) 82.70 ટકા** (D) 92.0 ટકા

45. ભારતમાં વધતી વસ્તી માટે કયું કારણ જવાબદાર હોઈ શકે.

(A) ઊંચો જન્મદર અને નીચો મૃત્યુદર

(B) ઊંચો જન્મદર અને ઊંચો મૃત્યુદર

(C) નીચો જન્મદર અને ઊંચો મૃત્યુદર

(D) ઉપરના તમામ

46. ભારતમાં મૃત્યુદરમાં સતત ઘટાડા માટે કયું કારણ જવાબદાર છે.

(A) સ્ત્રી શિક્ષણ (B) રોગ સામે રક્ષણ

(C) સામાજિક પરિવર્તન **(D) ઉપરના તમામ**

47. "દેશમાં જે કંઈ આ.વિ. થાય છે તેને રાત્રીના ચોરની માફક વસ્તી વધારો લૂંટી લે છે" આ વિધાન કોનું છે.

(A) અશોક મહેતા (B) નરેન્દ્ર મહેતા

(C) રમેશ મહેતા (D) નરેન્દ્ર મોદી

Scanned with CamScanner

48. ભારતમાં વસ્તી વૃદ્ધિથી કઈ સમસ્યા સર્જાઈ છે.
(A) બેકારી (B) ખોરાકની અછત
(C) ભાવવધારો **(D) ઉપરની તમામ**

49. ભારતમાં શહેરીકરણ માટે વસ્તીવૃદ્ધિ જવાબદાર છે તેમ કહી શકાય.
(A) ખોટું (B) નકારાત્મક **(C) સાચું** (D) અનિર્ણિત

50. ભારતમાં કુટુંબનિયોજનનો કાર્યક્રમ ક્યારથી અમલમાં મૂકાયો છે ?
(A) 1952 (B) 1942 (C) 1962 (D) 1972

51. ભારતમાં કાયદાકીય રીતે પુરુષ અને સ્ત્રીની લગ્નની વયમર્યાદા કેટલી છે.
(A) 15 અને 18 વર્ષ (B) 22 અને 20 વર્ષ
(C) 21 અને 18 વર્ષ (D) એકપણ નહિ

યુનિટ-3

52. સૌપ્રથમ ગરીબીનો ખ્યાલ કોને સમજાવ્યો હતો.
(A) માલ્થસ (B) દાંડેકર **(C) લોઈડ ઓરે** (D) કોલ અને હુવર

53. સાપેક્ષ ગરીબી મહત્ત્વની લાક્ષણિકતા કઈ છે
(A) પ્રાદેશિક અસમાનતા **(B) આવકની અસમાનતા**
(C) બેકારી (D) એક પણ નહિ

54. વિશ્વના કોઈપણ દેશમાં સાપેક્ષ ગરીબી જોવા મળતી નથી.
(A) સાચું (B) હકારાત્મક (C) અનિર્ણિત **(D) ખોટું**

55. ભારતમાં ગરીબી રેખા નક્કી કરવામાં કયા માપદંડનો ઉપયોગ થાય છે.
(A) લઘુતમ આવક સપાટી (B) લઘુતમ ખર્ચ સપાટી
(C) નીચું જીવનધોરણ **(D) ઉપરના તમામ**

56. 1950-51 માં ભારતમાં ગરીબોની સંખ્યા કેટલી હતી.
(A) 08 કરોડ **(B) 18 કરોડ** (C) 28 કરોડ (D) 38 કરોડ

57. ભારતમાં ગરીબી માટે કયું કારણ જવાબદાર છે.
(A) અતિ વસ્તી (B) ફુગાવો (C) બેરોજગારી **(D) ઉપરના તમામ**

58. ફુગાવામાં ગરીબ વધુ ગરીબ બને છે.
(A) સાચું (B) ખોટું (C) નકારાત્મક (D) એકપણ નહિ

59. ભારતમાં નીચેનામાંથી ગરીબી નિવારણ માટેનો શ્રેષ્ઠ ઉપાય કયો હોઈ શકે.
(A) વસ્તી નિયંત્રણ (B) ફુગાવાનું નિયંત્રણ
(C) રોજગારી વધારો **(D) ઉપરના તમામ**

Scanned with CamScanner

60. 1983-84 માં ભારતમાં ગરીબીનું અંદાજિત પ્રમાણ કેટલા ટકા હતું.
(A) 20.4% (B) 37.4% (C) 57.8% (D) 12.4%

61. લોઈડ ઓરે દ્વારા સૌપ્રથમ ગરીબીનો ખ્યાલ ક્યારે સમજાવ્યો હતો.
(A) 1935 (B) 1940 (C) 1945 (D) 1955

62. સંપૂર્ણ બેકાર વ્યક્તિની માસિક આવક કેટલી હોઈ શકે.
(A) રૂ. 5000 આસપાસ (B) 5000 થી ઓછી
(C) શૂન્યથી વધારે (D) શૂન્ય

63. કોઈ વ્યક્તિને ધારાધોરણો મુજબ રોજગારી મળતી હોય પણ સ્વીકારે નહીં તો તેને કેવી બેકારી કહેવાય.
(A) ખુલ્લી બેકારી (B) સંપૂર્ણ બેકારી
(C) ચક્રીય બેકારી (D) સ્વૈચ્છિક બેકારી

64. પ્રચ્છન્ન બેરોજગાર વ્યક્તિની સીમાન્ત ઉત્પાદકતા કેટલી હોય છે.
(A) શૂન્ય (B) શૂન્યથી વધારે
(C) 50 એકમ આસપાસ (D) એકપણ નહિ

65. કોઈ વ્યક્તિના વર્ષના અમુક દિવસ અને દિવસના અમુક કલાક કામ ના મળે અને બેકાર રહે તો તેનો કેવો બેકાર કહેવાય.
(A) અપૂર્ણ બેકાર (B) અર્ધબેકાર
(C) ઋતુગત બેકાર (D) ઉપરના તમામ

66. ધારા-ધોરણો કરતાં ઉતરતી કક્ષાની રોજગારી મળે તો તે કેવી બેકારી કહેવાય
(A) ચક્રીય (B) ઋતુગત બેકારી
(C) વિકાસજન્ય (D) પ્રચ્છન્ન બેકારી

67. વર્તમાન સમયમાં ભારતમાં સૌથી વધુ બેકારી કઈ જોવા મળે છે.
(A) ચક્રીય બેકારી (B) ઋતુગત બેકારી
(C) શિક્ષિત બેકારી (D) એકપણ નહિ

68. નીચેનામાંથી બેરોજગારી માટે કયું કારણ જવાબદાર છે.
(A) મૂડીપ્રધાન ઉત્પાદન પદ્ધતિ (B) અતિવસ્તી
(C) શ્રમની અગતિશીલતા (D) ઉપરના તમામ

69. ભારતમાં આઝાદી પછી શહેરો મોટાં થયાં અને ગામડાં નાનાં થયાં.
(A) સાચું (B) ખોટું (C) નકારાત્મક (D) એકપણ નહિ

Scanned with CamScanner

70. "શ્રમના ભોગે યંત્રોનો ઉપયોગ થવો ના જોઈએ" આ વિધાન કોનું છે.
(A) નરેન્દ્ર મોદી **(B) ગાંધીજી** (C) સરદાર પટેલ (D) ઇન્દિરા ગાંધી

71. ભારતમાં કઈ સંસ્થા દ્વારા બેકારીના અંદાજો માપવામાં આવે છે.
(A) NMSO **(B) NSSO** (C) MNSS (D) UNSC

72. 1950-51 માં ભારતમાં આશરે કેટલા લોકો બેકાર હતા.
(A) 33 કરોડ (B) 33 અબજ **(C) 33 લાખ** (D) 33 હજાર

73. ભારતમાં 1991માં શિક્ષિત બેકારીનું પ્રમાણ કેટલું અંદાજવામાં આવ્યું હતું.
(A) 224.34 લાખ (B) 224.34 કરોડ
(C) 51 લાખ (D) 51 કરોડ

74. 1991માં ભારતમાં બેરોજગારીની સંખ્યા લગભગ કેટલી હતી.
(A) 363 કરોડ **(B) 363 લાખ** (C) 63 લાખ (D) 163 કરોડ

75. વર્તમાન સમયમાં ભારતમાં કઈ બેકારીની સમસ્યા વધુ તીવ્ર છે
(A) ચક્રીય (B) ટેકનોલોજી (C) ઘર્ષણયુક્ત **(D) અર્ધ બેરોજગારી**

યુનિટ-4

76. કુદરત અને મનુષ્ય એ બે આર્થિક વિકાસના મુખ્ય પાયા છે.
(A) સાચું (B) ખોટું (C) નકારાત્મક (D) અનિર્ણિત

77. દરેક દેશની આર્થિક ઉન્નતિનો આધાર કઈ બાબત પર હોઈ શકે.
(A) રોડ-રસ્તાઓ (B) ભૌતિક સંપત્તિ
(C) નૈસર્ગિક સંપત્તિ (D) એકપણ નહિ

78. "ભારત ગરીબ લોકોથી બનેલો ધનવાન દેશ છે" આ વિધાન કોનું છે.
(A) એડમ સ્મિથ (B) માર્શલ
(C) વાઈનર **(D) રગ્નાર નર્ક્સ**

79. "કુદરતી બક્ષિસો વિના માનવી જીવંત નથી" આ વિધાન કોનું છે.
(A) એડમ સ્મિથ **(B) માર્શલ**
(C) વાઈનર (D) રગ્નાર નર્ક્સ

80. ખરેખર કુદરતની નહિ પણ માનવીની પૂજા કરવી જોઈએ.
(A) સાચું (B) હકારાત્મક **(C) ખોટું** (D) અનિર્ણિત.

81. નીચેનામાંથી કોનો કુદરતી સંપત્તિમાં સમાવેશ થાય છે.
(A) જમીન (B) જંગલો (C) જળ **(D) ઉપરના તમામ**

82. જમીન ઉત્પાદનનું કેવું સાધન ગણાય છે.
(A) ગતિશીલ (B) અમર્યાદિત **(C) મર્યાદિત** (D) એકપણ નહિ

Scanned with CamScanner

83. જમીન એ ઉત્પાદનનું માનવસર્જિત અને ગતિશીલ સાધન છે.
(A) સાચું (B) **અસત્ય** (C) હકારાત્મક (D) અનિર્ણિત

84. ભારતમાં મુખ્યત્વે કેટલા પ્રકારની જમીન જોવા મળે છે.
(A) ચાર (B) આઠ (C) બાર (D) એકપણ નહીં

85. ભારતનો કુલ ભૌગોલિક જમીન વિસ્તાર કેટલા હેક્ટર છે.
(A) 8 કરોડ (B) 20 કરોડ **(C) 32.88 કરોડ** (D) 80 કરોડ

86. "જમીનની સપાટી માનવીને કોઈપણ કાર્ય કરવા અવકાશ આપે છે" આ વિધાન કોનું છે.
(A) એડમ સ્મિથ **(B) માર્શલ** (C) રોબિન્સન (D) રગ્નાર નર્ક્સ

87. જીવસૃષ્ટિ માટે જળ એ જીવન છે.
(A) સાચું (B) ખોટું (C) નકારાત્મક (D) અનિર્ણિત

88. પૃથ્વીનું કેટલા ટકા પાણી સમુદ્રમાં સમાયેલું છે.
(A) 10 ટકા (B) 50 ટકા **(C) 97 ટકા** (D) એકપણ નહિ

89. ખેતરોમાંથી ધાર્યું ઉત્પાદન લેવા માટે સૌથી વિશેષ અનિવાર્યતા કોની છે.
(A) જંતુનાશક દવાઓ **(B) નિયમિત પાણીનો પુરવઠો**
(C) ખાતરો (D) સંશોધનો

90. ભારતમાં પાણીના શુદ્ધિકરણનો સૌપ્રથમ કાર્યક્રમ કઈ નદી પર સરકારે હાથ ધરેલો છે.
(A) સરસ્વતી **(B) ગંગા** (C) ગોદાવરી (D) નર્મદા

91. જંગલો કુદરતે બક્ષેલી કેવી સમૃદ્ધિ છે.
(A) પ્રાકૃતિક (B) વૈજ્ઞાનિક (C) ભૌતિક (D) આર્થિક

92. વૃક્ષો જીવસૃષ્ટિને પ્રાણવાયુ પૂરો પાડતા નથી.
(A) સાચું **(B) ખોટું** (C) અનિર્ણિત (D) હકારાત્મક

93. માનવીઓ દ્વારા વૃક્ષો કાપવા કે વનોનો નાશ કરવો તેને શું કહેવામાં આવે છે.
(A) વન ઉન્મુલન (B) વૃક્ષો ઉછેરવા (C) વૃક્ષો વાવવા (D) વન ઉન્નતિ

94. વૃક્ષની છાલ, પાન, મૂળ, ફળ તમામનું મૂલ્ય શું છે ?
(A) સામાજિક (B) રાજકીય **(C) ઔષધીય** (D) એકપણ નહિ

95. ભારતે જંગલોના વિકાસ માટે કેન્દ્રિય જંગલ બોર્ડની સ્થાપના ક્યારે કરી.
(A) 1935 **(B) 1950** (C) 1971 (D) 1998

—*—

Scanned with CamScanner